

Pedagogisch Beleid

KDV DE PINGUIN

Kinderdagverblijf de Pinguin

Inhoudsopgave

	Voorwoord	Blz. 3
	Algemeen	Blz. 3
	Inleiding	Blz. 4
Hoofdstuk 1	Pedagogische basisdoelen J.M.A. Riksen Walraven	Blz. 6
	<ul style="list-style-type: none">- Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen v/d sociale competenties- Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken	
Hoofdstuk 2	Pedagogische doelstelling en uitgangspunten Kdv de Pinguin	Blz. 8
Hoofdstuk 3	Emotionele veiligheid, vertrouwen in de omgeving	Blz. 13
	3.1 structuur en regelmaat	
	3.2 veiligheid	
	3.3 hygiëne	
	3.4 stimuleren en corrigeren	
Hoofdstuk 4	Persoonlijke competenties	Blz. 14
	4.1 ontwikkelingsgebieden	
	4.2 vertrouwen in jezelf	
Hoofdstuk 5	Sociale competenties	Blz. 21
	5.1 kinderen	
	5.2 leidsters	
Hoofdstuk 6	Normen en waarden	Blz. 23
Hoofdstuk 7	Groepen	Blz. 25
	7.1 verticale groep	
	7.2 BKR 3 uurs regeling	
	7.3 Kind volgsysteem	
	7.4 Mentorschap	
	7.5 Uk & Puk	
	7.6 Stagiaires en vrijwilligers	
	7.7 Ouders	
	7.8 Vieropgenprincipe	
	7.9 GGD	
	7.10 Afsluiting	

Voorwoord

De kwaliteit van het dagverblijf wordt voor een belangrijk deel bepaald door het pedagogisch beleid. Het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn geeft als definitie van pedagogisch beleid: "alle formele en informele afspraken die tezamen continuïteit en gelijk gerichtheid geven aan het handelen met betrekking tot de opvoeding en ontwikkeling van kinderen". Hierbij gaat het over het handelen van de opvoeder, over de relatie tussen kind en opvoeder. De kern van het werk in een dagverblijf ligt in de relatie tussen kind en leidster, in het pedagogisch omgaan met kinderen. Dagelijks moet een groepsleidster allerlei beslissingen nemen, c.q. keuzes maken. Moet een kind zijn bord leeg eten? Wat moet ze met een kind dat steeds in zijn broek plast? Steeds weer moet bedacht worden welke manier van opvoeden in welke situatie voor welk kind de meest geschikte is. Deze keuzes, beslissingen worden bewust of onbewust ingegeven door een bepaalde visie opvoeding en ontwikkeling en bepaalde normen en waarden. Het is belangrijk om de pedagogische ideeën waar je als dagverblijf van uitgaat te verwoorden in een pedagogisch beleid:

- Het biedt een houvast voor leidsters in hun dagelijks werk.
- Voor nieuwe groepsleidsters is het een handvat bij het inwerken.
- Het naar buiten toe inzichtelijk maken wat onze manier van werken is.

In dit werkplan proberen wij als leidsters van kinderdagverblijf de Pinguïn, u wat meer inzicht te geven in het reilen en zeilen van ons dagverblijf. Wij hopen dat u zich daardoor een beter beeld kunt vormen over onze visie omtrent kinderopvang en over de motivatie van ons handelen.

Kort samengevat komt het erop neer dat we proberen kwaliteit te bieden binnen een gemoedelijke sfeer en uitgaand van het kind.

Kwaliteit door aangepaste ruimtes, gekwalificeerd personeel, stimuleren en in de gaten houden van de ontwikkeling van het kind en het volgen van de verdere ontwikkeling in de sector kinderopvang. Een gemoedelijke sfeer door het nabootsen van een 'thuis'- situatie, vrije keuze in het al of niet dan volgen van een activiteit, goede contacten met ouders op te bouwen en tonen van affectie aan het kind. Uitgaande van het kind door datgene aan te bieden wat in de belevingswereld ligt, 'niet klaar te stomen' voor de basisschool, toe te geven aan de bewegingsdrang en in te spelen op punten die het zelf aangeeft.

Algemeen

- Wij respecteren de eigenheid van het kind. Elk kind moet kunnen rekenen op acceptatie en waardering
- Wij bieden kinderen binnen de groep de mogelijkheden aan zich te ontwikkelen tot een zelfstandig en sociaal vaardig mens.
- Het kind moet kunnen rekenen op veiligheid, geborgenheid en vertrouwdheid, waardoor het zelfvertrouwen kan ontwikkelen, wat weer leidt tot het zoeken naar nieuwe uitdagingen, naar grotere zelfstandigheid.
- Wij stimuleren de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind door zelf te laten oefenen, met de groepsleidster naast het kind.

Inleiding

In de Wet kinderopvang die vanaf 1 januari 2005 van kracht is, is het pedagogisch beleid een belangrijk element voor ouders om de kwaliteit van de instelling te bepalen en te beoordelen.

Het pedagogisch beleid dient te leiden tot verantwoorde kinderopvang. Daaronder wordt verstaan dat kinderopvang moet bijdragen aan een gezonde ontwikkeling van kinderen in een veilige en gezonde omgeving.

De opvoedingsdoelen of basisdoelen van professor J.M.A. Riksen Walraven (ten tijde van de inwerkingtreding Wet kinderopvang, hoogleraar kinderopvang) vormen de onderbouwing van wat in de wet omschreven wordt als pedagogisch beleid. Kinderdagverblijf de Pinguïn volgt in haar pedagogisch beleid de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen Walraven.

Wat

In dit pedagogisch plan beschrijven wij onze visie op het omgaan met kinderen. Wij vinden het belangrijk dat deze visie voor de verschillende doelgroepen duidelijk is. Wij gaan ervan uit dat we met elkaar het beste willen voor "onze" kinderen en hier constant aan zullen werken.

We omschrijven hierin hoe de kinderen hun persoonlijke- en sociale competenties kunnen ontwikkelen, hoe we onze normen en waarden aan de kinderen overbrengen en hoe wij de veiligheid van kinderen waarborgen. Daarnaast is er een beschrijving van de werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de (stam)groepen opgenomen en wordt er beschreven welke spelactiviteiten er binnen en buiten de groep worden gedaan.

We hebben ervoor gekozen één pedagogisch plan te schrijven voor alle kinderen die wij opvangen. Hoe er met kinderen wordt omgegaan is immers bij alle leeftijden hetzelfde.

Voor wie

Voor de kinderen

In elke groep wordt volgens dezelfde visie gewerkt. Op deze manier herkennen de kinderen bepaalde gewoontes en regels en weten ze waar ze aan toe zijn. Door deze regelmaat scheppen wij een veilig klimaat voor de kinderen. Ze kunnen zich hierdoor optimaal ontwikkelen en krijgen de ruimte zichzelf te zijn.

Voor de ouders

Dit pedagogisch plan geeft inzicht in de manier waarop wij in ons kinderdagverblijf met kinderen omgaan. Ouders bepalen of deze manier aansluit bij hun eigen ideeën. Zij kunnen dan beslissen of zij hun kind(eren) bij ons willen plaatsen en samen met ons de basis leggen van de ontwikkeling van hun kind(eren). Bij het opvoeden van de kinderen werken wij immers samen met de ouders. We gaan ervan uit dat ouders die hun kind bij ons plaatsen het eens zijn met onze pedagogische visie en ons niet vragen in strijd daarmee te handelen.

Bij vragen en onduidelijkheden over het pedagogisch beleid zijn de leidsters het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Mochten deze geen duidelijkheid kunnen bieden, dan kunnen ouders zich richten tot de directeur. Die is belast met beleidszaken.

Voor de leidsters

Wij vinden het belangrijk dat de leidsters goed weten hoe wij binnen ons kinderdagverblijf omgaan met kinderen. We hebben daarom allerlei procedures ontwikkeld over het omgaan met de kinderen met daaraan gekoppelde taak- en werkinstructies voor de verschillende functies. Op deze manier wordt er een rode draad gevolgd en weet iedereen waar hij aan toe is.

Nieuw personeel wordt verzocht om het pedagogisch beleid door te nemen.

Door wie

De directeur is verantwoordelijk voor het opstellen, de evaluatie, bijstelling en toepassing van het pedagogisch beleid in samenspraak met het team en beleidsmedewerker.

Het pedagogisch beleid is een dynamisch geheel. Het wordt beïnvloed door ideeën en visies die van buiten en / of van binnen de organisatie naar ons toekomen, via leidsters, via ouders en via kinderen. Het pedagogisch plan wordt besproken in de oudercommissie. Met de leidsters evalueren wij ook jaarlijks het gehele pedagogisch beleid.

Leeswijzer

Na deze inleiding staat in hoofdstuk 2 onze visie en doelstelling. Hoofdstuk 3 geeft een vertaling van visie en doelstelling naar het pedagogisch beleidsplan, met de centrale waarden en normen en een introductie van de drie vlakken waarop wij groei zien. Die drie vlakken worden in de hoofdstukken 4 tot en met 6 verder uitgewerkt.

Als wij in dit plan schrijven over ouder(s) bedoelen we ook de verzorger(s). Daar waar we 'hij' schrijven, bedoelen we ook 'zij' en omgekeerd.

Als wij in dit plan schrijven over leidsters dan bedoelen wij de pedagogische medewerksters, wij vinden echter dat het woordje leidster prettiger leest.

Hoofdstuk 1

Pedagogische basisdoelen professor J.M.A. Rixsen Walraven

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier basisdoelen van professor J.M.A. Rixsen-Walraven. De opvoedingstheorie van Rixsen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

De basisdoelen van professor Rixsen Walraven zijn onderdeel van de pedagogische doelstelling van kinderdagverblijf de Pinguin. Wij vertalen deze doelen van professor Rixsen Walraven naar de opvoedingssituatie binnen het kinderdagverblijf. Volgens de professor zijn genoemde doelen overigens toepasbaar in elke opvoedingssituatie.

De vier basisdoelen, welke hieronder verder beschreven zullen worden, zijn eenvoudig te vertalen in de volgende vragen:

- heeft een kind het naar zijn zin?
- heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?
- heeft een kind met andere kinderen gespeeld?
- heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

1. *Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid:*

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het niet open voor speelgoed of het leren van vaardigheden. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Zich veilig voelen is echt een basisbehoefte. Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen.

2. *Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties:*

Met het begrip persoonlijke competentie wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden, ofwel het zinvol bezig zijn. De mogelijkheid hebben om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden.

3. *Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties:*

Het begrip sociale competentie omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groeps gebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

Leren wat wel en niet mag: hoe je sociaal acceptabel te gedragen. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels in de kinderopvang; je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in het kinderdagverblijf, in de maatschappij. Dit basisdoel beschouwen we als de kern van de opvoeding. We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving.

Hoofdstuk 2

Pedagogische doelstelling en uitgangspunten kdv de Pinguïn

Onze visie op opvoeden

Vanuit de basis van veiligheid en vertrouwen , helpen en stimuleren wij het kind. Wij proberen het kind die kennis en vaardigheden bij te brengen die het nodig heeft om zich als individu en als lid van de groep te ontwikkelen.

Pedagogisch doel

Binnen het kinderdagverblijf wordt gestreefd naar een voor ouders en kinderen vertrouwde en veilige opvangsituatie en een verbreding van het opvoedingsmilieu voor kinderen.

In deze omgeving willen we kinderen stimuleren om stappen te zetten in de richting van de ontwikkeling tot zelfstandige, sociale en weerbare leden van de samenleving. Daarbij willen we zowel recht doen aan de individuele aanleg en mogelijkheden van het kind als aan het samenzijn in de groep.

Pedagogische uitgangspunten

- Voor ons is het noodzakelijk dat een kind zich veilig, vertrouwd en liefdevol benaderd voelt, in de omgeving en in de relatie met groepsgenoten en groepsleiding. Daardoor krijgt een kind meer zelfvertrouwen.
- Ieder kind is uniek en dient als zodanig in zijn eigenheid te worden geaccepteerd en gerespecteerd, zodat de mogelijkheden zichzelf te zijn zo optimaal mogelijk benut worden.
- Stimuleren van de ontwikkeling richting zelfredzaamheid en zelfstandigheid door als opvoeder niet altijd in te grijpen of oplossingen te bedenken, maar de kinderen het zelf te laten doen.
- Het kind als individu benaderen door aan te sluiten bij zijn individuele behoeften en in te gaan op zijn initiatieven, maar het kind tevens te laten profiteren van de toegevoegde waarde van het samenzijn in een groep. Het kind leert zo om met andere kinderen en volwassenen om te gaan.

Werkwijze

Hieronder worden kort de werkwijzen genoemd die wij, op basis van bovengenoemde uitgangspunten, gekozen hebben om de opvoedingsdoelen van Professor J.M.A. Riksen Walraven te bereiken. Deze gelden voor alle kinderen binnen het kinderdagverblijf en kunnen voor de verschillende leeftijdsniveaus worden toegepast.

1. Wij bieden kinderen een gevoel van emotionele veiligheid door:
 - Het werken met knusse hoeken, bijvoorbeeld een bouwhoek of een poppenhoek, vergroot het gevoel van veiligheid.
 - Het richt zich op het opbouwen van een band tussen de kinderen onderling en het kind en de groepsleiding.
 - Een vaste structuur aan te bieden gedurende de dag, dit zorgt voor rust en een veilig gevoel.

2. Wij bieden kinderen de gelegenheid tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie door:
 - Het stimuleren van de taalontwikkeling (het praten/communiceren met kinderen van 0-4 jaar)
 - Voor te lezen. Voorlezen stimuleert de communicatie en prikkelt de fantasie.
 - Het aanbieden van grote diversiteit aan speelmogelijkheden is afgestemd op de ontwikkelingsfase van het kind. Dit biedt kinderen de kans om zich allerlei vaardigheden eigen te maken.
 - Het stimuleren van het ontwikkelen van de grove en fijne motoriek door bijvoorbeeld te zingen, dansen en rennen maar ook door te knippen en plakken.

3. Wij bieden de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie door:
 - Het mogelijk maken in een groep dat kinderen ongestoord naast elkaar kunnen spelen. Het samenspel stimuleren.
 - Gericht aandacht te besteden aan de ontwikkeling van een goede band met de groepsleiding. De interactie tussen groepsleiding en kind is hierbij van groot belang.
 - Verantwoordelijkheden geven aan kinderen, door hen bijvoorbeeld te laten helpen bij activiteiten of kinderen elkaar te laten helpen.
 - De zelfredzaamheid te vergroten. Bijvoorbeeld door kinderen zelf hun kleding en schoeisel aan te doen of dit te blijven proberen.

4. Wij bieden kinderen de gelegenheid om zich normen en waarden en de cultuur van een samenleving eigen te maken door:
 - Het aanleren van basale en universele regels, je mag elkaar bijvoorbeeld geen pijn doen en je mag speelgoed niet afpakken.
 - Kinderen bewust maken van de verschillen in culturen door bijvoorbeeld verschillende thema's of door het voeren van gesprekken.

In de volgende hoofdstukken wordt één en ander nog wat duidelijker gemaakt.

Hoofdstuk 3

Emotionele veiligheid, vertrouwen in de omgeving.

Om een kind goed bij zichzelf te laten blijven, is het belangrijk dat het vertrouwen heeft in zijn omgeving. Een stabiele, warme thuissituatie is daar natuurlijk het belangrijkste in, en ook wij dragen ons steentje bij. Een kind opvoeden is steeds stapje voor stapje het kind loslaten zodat het leert om uiteindelijk als volwassene op eigen benen te staan en eigen keuzes te maken. Dit proces heeft ook alles te maken met vertrouwen. De ouder moet vertrouwen hebben in het kind om het los te laten en het kind moet vertrouwen hebben in zichzelf en de omgeving om de stap te durven maken. In dit proces zijn er voor ons drie dingen belangrijk:

- structuur en regelmaat
- fysieke en emotionele veiligheid
- stimulatie om in een veilige omgeving stappen te durven nemen

3.1 Structuur en regelmaat

Structuur en regelmaat zorgen ervoor dat een kind zich veilig voelt. We moeten daarin niet doorschieten. Enige vrijheid leert kinderen zich aan te passen, te incasseren en te improviseren. Daarom zijn er genoeg "vrije" momenten die steeds anders ingevuld worden. Bijvoorbeeld: de ene keer poppenkast, de andere keer vrij spelen of wandelen. En het kind weet dat we na het eten even gaan slapen. Balans in vrijheid en structuur. Natuurlijk leren we een kind wel aan dat er grenzen zijn in de vorm van afspraken die we met elkaar maken.

Dagritme groepen

Een **vast dagritme** voor de kinderen geeft de benodigde structuur en regelmaat om houvast aan te hebben. De kinderen weten de volgorde van de dag en dat geeft ze zekerheid. Ook volwassenen vinden het vaak prettig te weten hoe een dag gaat verlopen.

Voor de baby's maken we een uitzondering. We volgen het ritme dat het kind thuis heeft, zodat het zich niet hoeft aan te passen aan het dagverblijf. Dit leidt in de praktijk tot blijere en rustigere kinderen die gevolgd worden in hun behoeften. Voor de baby's (0-1 jaar) geldt dat wij de kinderen alleen eten aanbieden wat er van huis uit is meegegeven. Er kan alleen wat anders worden aangeboden indien hiervoor uitdrukkelijk toestemming door de ouders/verzorgers is gegeven.

Eetmomenten

Eetmomenten zijn vaste onderdelen van het dagritme. Eten is voor ons een moment om gezellig samen te zijn, naast dat eten natuurlijk noodzakelijk is. Rondom het eten hebben we daarom vaste rituelen. We zingen voor het eten altijd hetzelfde liedje. Als iedereen klaar is met eten, zingen we weleens een liedje of lezen een verhaaltje voor. Door dit (bijna)altijd op dezelfde manier te doen, zijn het voor kinderen herkenbare momenten op de dag.

Eten leidsters

Onze leidsters eten vaak tegelijkertijd met de kinderen. Hiervoor hebben wij de volgende redenen:

- Thuis eet men ook samen, dit is een belangrijk moment van de dag.
- " zien eten, doet eten"

3.2 Veiligheid

Het is voor een kind belangrijk dat het kan vertrouwen op een veilige omgeving. Veiligheid staat binnen ons kinderdagverblijf daarom hoog in het vaandel. Ook hier is balans nodig. Thuis zullen er minder regels zijn en krijgt het kind de kans om stapje voor stapje de "gevaren" te leren kennen. Op een kinderdagverblijf moet alles zo afgeschermd mogelijk zijn, ook omdat we met meerdere kinderen zijn.

Het kind en de leidsters moeten erop kunnen vertrouwen dat het kind zich veilig kan bewegen en spelen in de ruimtes. We zijn dan ook zeer alert op de veiligheidseisen zoals ze door de GGD, Arboret, Voedsel en Waren Autoriteit en brandweer zijn opgesteld. Jaarlijks wordt er bekeken of we op alle punten voldoen en of we onze vergunning krijgen.

Wij delen de veiligheid van kinderen in twee delen:

- emotionele veiligheid.
- fysieke veiligheid

Emotionele veiligheid

Onder emotionele veiligheid verstaan we een stabiele omgeving waarin liefde voelbaar is en er wordt gehandeld volgens bepaalde principes. Emotionele veiligheid is noodzakelijk voor een optimale ontwikkeling van kinderen, zowel van persoonlijke als van sociale competenties. Wij vinden het daarom belangrijk dat kinderen zich veilig voelen in ons kinderdagverblijf.

Wij waarborgen onze veiligheid met alle maatregelen, zienswijze en omgangsvormen die in dit pedagogisch plan omschreven staan, zowel voor het individuele kind als het kind in de groep. Deze pedagogische visie is de leidraad waarlangs wij werken om het klimaat voor de kinderen zo optimaal mogelijk te maken en de kinderen een veilige leefomgeving te geven.

Fysieke veiligheid

Ongevallen

Er is altijd een leidster aanwezig die is opgeleid tot kinder EHBO'er en bedrijfshulpverlener. Zij gaan regelmatig op herhalingscursus.

Een ongeluk zit in een klein hoekje. Ondanks alle maatregelen kunnen er toch ongevallen gebeuren. Aan de hand van de ongevallenprocedure rapporteren we een ongeval op het ongevallenformulier. Ieder kwartaal bespreekt en beoordeelt het managementteam deze **ongevallenformulieren**. We kijken daarbij ook of er een patroon is: of ongevallen veel bij een bepaalde leidster of bij een bepaald kind of in een deel van de groep gebeuren. Maatregelen die we kunnen nemen zijn bijvoorbeeld: speelgoed verwijderen, andere opstelling van materiaal, observatie, motoriek van een kind, gesprek met bepaalde leidster. Als een ongeval aanleiding geeft tot directe actie, zal de leidinggevende daarvoor zorgen. Bijvoorbeeld als een speeltoestel niet veilig genoeg blijkt te zijn.

Calamiteiten

De werkwijze van de volgende calamiteiten staan beschreven in de werkinstructies van de medewerkers:

- ongevallen met kinderen / personeel
- brand in het kinderdagverblijf
- calamiteiten veroorzaakt door apparaten
- vaststelling van een ongeval en calamiteit: preventieve maatregelen voor de speelruimtes binnen en buiten

We oefenen regelmatig hoe te handelen bij **calamiteiten**. 1x per jaar houden we een onaangekondigde brandoefening zodat het effect van snel handelen duidelijk wordt. Door evaluaties worden eventuele knelpunten opgelost.

Tijdens een brandoefening gaan de kinderen die zelf kunnen lopen aan een zogenoemde **slang** naar buiten. Hierbij houden de kinderen de slang vast. De leidster kan ze dan in één keer mee naar buiten nemen. Dit wordt ook geoefend bij het wandelen zodat de kinderen hieraan gewend zijn.

Veiligheid buiten het dagverblijf

Ook buiten het dagverblijf blijven wij alert op de veiligheid van de kinderen gewaarborgd is. Bij vermoeden van mishandeling zullen we onze procedure daarvoor volgen. Deze procedure is te vinden in de protocollenmap

3.3 Hygiëne

Hygiëne staat bij ons kinderdagverblijf hoog in het vaandel. Door een goede hygiëne proberen we ziektes te voorkomen. We proberen de kinderen al op jonge leeftijd bij te brengen dat het belangrijk is om op te ruimen en schoon te maken. Opruimen en schoonmaken biedt bovendien weer **structuur en regelmaat** en houdt zaken **overzichtelijk**. De kinderen helpen ook met opruimen en soms soppen. We vinden het hierbij belangrijk de kinderen aan te leren hun **eigen verantwoordelijkheid** te nemen.

3.4 Stimuleren en corrigeren

Stimuleren is belangrijker dan corrigeren. Wij geven vaak complimentjes, een aai over de bol, een knuffel of een knipoog. Hierdoor krijgt het kind een positief zelfbeeld en daardoor zelfvertrouwen. Door meer aandacht te besteden aan het positieve gedrag zal een kind er plezier in krijgen goed gedrag te vertonen en zal negatief gedrag minder opvallend worden.

Soms lukt het niet met woorden alleen. In dat geval halen we het kind (de kinderen) even uit de groep. De leidster zet het kind in een kinderstoel en zet hem even passief aan de kant. We geven het kind daarmee de gelegenheid om weer **terug te komen bij zichzelf**. Het kind en de leidster krijgen dan de tijd om even afstand van het negatieve gedrag te nemen, waarna na het goedmaken weer met een schone lei begonnen kan worden. Ook hier is weer de basishouding: positief, fouten maken mag, streep eronder en weer verder met elkaar. Elke correctie wordt afgesloten met een klein gesprekje om het kind inzicht in het gedrag te geven.

Slaan doen wij nooit. Wij vinden dat dat niet werkt. Je laat door zelf te slaan immers zien dat je dit normaal vindt en het kind neemt dit gedrag dan over.

Mochten onze methodes niet werken, dan overleggen we met de ouders om tot een gezamenlijke oplossing te komen.

Hoofdstuk 4

Persoonlijke competenties

4.1 Ontwikkelingsgebieden

We stimuleren kinderen steeds zich verder te ontwikkelen. Dit doen we door de omgeving veilig te stellen en allerlei activiteiten aan te bieden waarin kinderen steeds een stimulans kunnen vinden tot groei.

Omdat we meerdere kinderen in een groep hebben, kunnen we de ontwikkeling van de verschillende kinderen makkelijker vergelijken. Dit vergelijken doen we structureel door te observeren.

Natuurlijk observeren we het hele jaar door. Dus als de leidsters tussendoor problemen signaleren, geven zij dit door aan degene die daarvoor is opgeleid (VVE).

Wij observeren op zeven verschillende ontwikkelingsgebieden:

- Zelfstandigheid: lichamelijke verzorging
- Omgevingsbewustzijn
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Spelontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Lichamelijke ontwikkeling

Zelfstandigheid: lichamelijke verzorging

Het kind leert zelfstandig voor zichzelf en zijn omgeving te zorgen.

Voorbeelden van werkdoelen:

Zichzelf: De speen pakken, zichzelf aan / uitkleden bij het slaapuurtje.

De omgeving: de afwas doen, speelgoed opruimen.

Bij het oudere kind wordt er sterk gewerkt aan de zelfstandigheid en het uitbouwen daarvan.

Voorbeelden:

Zelfstandig conflicten oplossen, spullen voor activiteiten verzamelen, zelf activiteiten ontplooiën, zorg dragen voor eigen spullen: jas, tas, brieven van het kinderdagverblijf.

Handen wassen na een toiletbezoek, neus snuiten.

De omgeving: zorg voor de ruimte en de spullen, helpen met de afwas en het eten en drinken.

Omgevingsbewustzijn

Het kind wordt zich bewust van mensen en zaken in zijn omgeving.

Voorbeelden van werkdoelen:

Het herkennen van familieleden, lesje over voertuigen, oefenen van namen.

Bij het oudere kind speelt hier vooral dat het zich steeds meer bewust gaat worden dat we met elkaar op de wereld zijn en we samen moeten leren spelen, werken en ontspannen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Onder emotionele aspecten van de ontwikkeling verstaan wij het leren kennen van eigen gevoelens, ermee omgaan en ze aan anderen duidelijk kunnen maken. Bij het met elkaar omgaan leren kinderen niet alleen gedrag, maar ervaren ze ook dat daar gevoelens bij horen. In de loop van de ontwikkeling ontdekken kinderen dat er veel verschillende gevoelens zijn en veel manieren om die te uiten.

Kinderen worden geholpen bij het verwoorden van gebeurtenissen en de gevoelens daarover, waardoor ze meer vat krijgen op hun eigen emoties. Er worden boekjes gelezen of verhaaltjes verteld waarin gevoelens een rol spelen. Er wordt met kinderen gepraat over emotionele gebeurtenissen in hun leven zoals de geboorte van een zusje of broertje, verjaardag van het kind, de dood van een huisdier, aangepast aan hun ontwikkelingsniveau.

Bij sociale ontwikkeling denken we vooral aan omgaan met elkaar en de regels die daarbij horen zoals rekening houden met elkaar, luisteren naar elkaar en respect hebben voor elkaar. Elkaar stimuleren dat kinderen vaardigheden krijgen in de omgang met mensen om hen heen, dat ze oog krijgen voor wat er in hun omgeving gebeurt. Hierdoor hoort ook het ontwikkelen van groepsgevoel, saamhorigheidsgevoel. Bij de jongste kinderen is nog niet echt sprake van sociaal gedrag. Zij spelen meer naast elkaar dan met elkaar. Jonge kinderen kunnen wel erg genieten van elkaars aanwezigheid en vrolijkheid. Naarmate kinderen ouder worden, kunnen ze zich steeds beter in de situatie van een ander verplaatsen, waardoor ze ook rekening kunnen houden met een andere. Contacten met andere kinderen gaan een steeds belangrijkere rol spelen en ook de groep wordt belangrijker. Natuurlijk zijn kinderen hier verschillend in; het ene kind heeft meer behoefte aan contacten en groepsgerichte activiteiten dan het andere. Maar de meeste kinderen zijn toch wel geïnteresseerd in gezelschapsspelletjes, kringspelletjes, samen luisteren naar een verhaal of met elkaar praten in de kring. De groepsleiding begeleidt en ondersteunt de kinderen in hun omgang met elkaar. Kinderen maken allemaal hun eigen ontwikkeling door. Vaak lopen die niet synchroon (in de groep) met elkaar. Kinderen die in dezelfde groep zitten hebben te maken met andere kinderen en ook met een stukje leeftijdsverschil / ontwikkelingsfase.

Spelontwikkeling

Spelen in de ruimte is van belang om inzicht te verkrijgen in bv. oorzaak en gevolg. We laten ze met veel dingen kennismaken.

Stoel (groot en klein) trapjes, kasten, tafels, matras, hekjes etc., soms vergroten we de mogelijkheid tot het opdoen van ervaring. Het aanrecht, de wc's en de bedjes horen ook bij het vergroten van kennis.

Daarnaast doen we dingen. Hierbij moet u denken aan spelmateriaal zoals duplo, kralen rijgen, puzzelen etc. Door deze spelvormen aan te bieden en afwisselend aan te reiken worden de kinderen gestimuleerd tot het ontdekken van de materialen en hun mogelijkheden. Dit vraagt aandacht en concentratie.

We helpen kinderen zich langer te concentreren door bv. samen met het kind een puzzel te maken, een boekje te lezen. Kinderen worden serieus genomen in hun

ideeën en oplossingen en worden betrokken in het zoeken naar oplossingen, bv. een kind stoot aan tafel een beker melk om, wie moet het opruimen en op welke manier gaat dat het best? Ook worden er activiteiten gepland met (behulp van) papier, verf, plaksel, klei, potloden etc. de bedoeling van dit materiaal is dat een kind de verschillende (basis) technieken van het creatief bezig zijn leert en het materiaal leert kennen.

Kinderen vervelen zich niet gauw, doen ze dat wel, dan wordt de groepsleidster gestimuleerd tot spelen. Dit kan gebeuren in de vorm van zelf meedoen, even voordoen hoe iets moet of een opdracht geven.

Spraak en Taalontwikkeling

Als kinderen taal kunnen gebruiken om duidelijk te maken wat ze willen, voelen of kunnen, zijn ze ook in staat om te denken in woorden en begrippen. Alleen door oefening leert een kind praten en dat oefenen gebeurt in wisselwerking met de omgeving. Het is belangrijk om al bij heel jonge kinderen te beginnen met het stimuleren van de taalontwikkeling. In een voortdurende wisselwerking met de omgeving leert een baby de eerste woordjes en gaat begrijpen wat anderen zeggen en uiteindelijk zelf praten.

Met baby's wordt gepraat en gezongen, ook al begrijpen ze het nog niet.

Een ideaal moment hiervoor is bv tijdens het verschonen. Ze vinden het meestal heerlijk om te luisteren en reageren al snel door geluidjes terug te maken. Zo ontstaat een "samenspraak". We leren kinderen veel benoemen 'wat is dat?' 'Waar kun je dat voor gebruiken?' 'Zijn ze er ook in andere kleuren?' etc.

Bij kleinere kinderen worden de zichtbare zaken benoemd. 'je sok is uitgegaan', 'alsjeblieft, je speen'. Of tijdens het aankleden alle kledingstukken opnoemen.

We passen ons taalgebruik aan, aan het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo gebruiken we bij jonge kinderen eenvoudige woorden en korte zinnen. We gaan in op interesses van kinderen en proberen hun kennis uit te breiden door allerlei dingen te vertellen.

Voorlezen, liedjes zingen en vertellen horen bij de technieken die we gebruiken om de verbale en cognitieve ontwikkeling te vergroten. Liedjes zingen is een vast onderdeel van het dagschema. Voorlezen en vertellen gebeurt wanneer de gelegenheid zich voordoet. We bieden kinderen datgene aan wat bij hun leeftijd past.

Cognitieve ontwikkeling

Bij de cognitieve ontwikkeling staat de ontwikkeling van het denken centraal. Beelden, woorden en ideeën vormen de kennis die een kind heeft van de wereld om hem heen. Die kennis ontstaat bij jongere kinderen vooral door het opdoen van allerlei ervaringen; door te kijken, te voelen en te proeven ervaren ze dat dingen heel verschillend zijn. Ze voelen dat het glad is, het andere ruw, ze horen het verschil tussen harde en zachte geluiden. Ze leren denken wat ze doen. Hoe meer ervaringen het kind opdoet, hoe meer 'verstand' hij ervan krijgt.

Naarmate kinderen ouder worden gaan ze die gedachten ook verwerken, er ontstaat een denkproces waarbij concrete ervaringen steeds minder nodig zijn. Kinderen kunnen zich steeds beter in gedachten iets voorstellen. Door iets voor te stellen, kun je plannen of vooruit denken: 'als je het onderste blikje pakt, valt de toren om'. Spelen en spelmaterialen zijn goed hulpmiddelen om ervaringen op te doen en de ontwikkeling van het denken te stimuleren.

Lichamelijke ontwikkeling

De lichamelijke ontwikkeling van kinderen is het grootst in de eerste zes levensjaren van een kind. Bewegen en situaties waarin men zich kan bewegen zijn dus erg belangrijk.

Lichamelijke en motorische aspecten van de ontwikkeling hebben te maken met je eigen lichaam, het kennen van en kunnen omgaan met eigen lichamelijke mogelijkheden en beperkingen. Lichamelijke ontwikkeling hangt sterk samen met andere ontwikkelingsaspecten. Kinderen moeten immers hun verstand kunnen gebruiken om bv. nieuwe combinaties te maken met bewegingen die ze beheersen. 'De motorische ontwikkeling is erg belangrijk voor het verkrijgen van zelfvertrouwen en zelfstandigheid.'

Door aandacht te besteden aan de bewegingsdrang van kinderen worden kinderen gestimuleerd hun mogelijkheden te onderzoeken. Op de pinguïn proberen we de kinderen zo veel mogelijk vormen aan te bieden. Als kinderen wat jonger zijn in de eerste instantie met betrekking tot de grove motoriek (dmv springen, rennen, klimmen, klauteren, zwaaien, bouwen etc.) Naarmate ze ouder worden ook activiteiten met betrekking tot de fijne motoriek (dmv. Plakken, knippen ,tekenen, prikken, rijgen, insteek, mozaïek etc.)

De meeste ervaring kan een kind opdoen terwijl het 'vrij' speelt. Dus tijdens het buitenspelen of het spelen met materiaal in de ruimte.

Daar waar de mogelijkheden minder zijn wordt er door de groepsleidsters een activiteit 'in scène' gezet. Bijvoorbeeld door spelletjes op de maat van een liedje klappen vraagt aardig wat inspanning, even als op het juiste moment vallen na afloop van bv de liedjes 'jan huigen' of het bewegen van hoofd schouders knie en teen.

Voor hele kleine kinderen bestaat de stimulering van het bewegen voornamelijk uit het aanbieden van speelgoed. Het spelletjes doen op schoot, het zingen van liedjes met bewegingen en stoeien of knuffelen.

Voor deze activiteiten is een speciaal gedeelte van de ochtend/middag gereserveerd. Er wordt naar gestreefd de activiteiten zo afwisselend mogelijk aan te bieden. Activiteiten met baby vinden vaak plaats tussen de bedrijven door en/of als daar tijd voor is.

We stimuleren de kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden door ze activiteiten en materialen aan te bieden. Het speelgoed en materiaal zijn aangepast aan de leeftijd. Hierdoor blijven de kinderen enerzijds steeds uitdagingen vinden in nieuw materiaal en anderzijds veiligheid bij bekend materiaal.

4.2 vertrouwen in jezelf

Wij bieden kinderen de mogelijkheid om hun persoonlijke talenten te ontwikkelen. Zelfvertrouwen is daarin heel belangrijk. We willen kinderen zelfvertrouwen laten ervaren en geven.

Als kinderen worden geboren kijken ze onbevangen de wereld in. Ze zijn nog vrij van allerlei ballast. Door ervaringen leren kinderen. Hun kijk op de wereld wordt als het ware gekleurd door de dingen die ze meemaken en leren en door hun omgeving. Het ene kind zal daarom anders op een situatie reageren dan het andere kind, doordat ze met een andere bril kijken.

De volgende zaken dragen bij aan het zelfvertrouwen van kinderen:

- Individualiteit, ieder kind is uniek
- Communicatie: gevoelens niet invullen
- Aanspreken op gedrag, niet op wie hij/zij is
- Zelfstandigheid, nemen van eigen verantwoording
- Keuzes leren maken
- Lichamelijke ontwikkeling, we zijn allemaal anders en dat is goed

Individualiteit

Elk kind is een individu en dient ook zo te worden aangesproken, zowel bij het aanbieden van een activiteit als bij het opvoeden. Ieder kind heeft een eigen aanpak. Natuurlijk zijn er wel groepsregels, maar iedereen wordt daarop op een eigen manier aangesproken. Door een **individuele benadering** proberen we kinderen dingen te geven die ze in staat stellen het beeld over zichzelf en vol zelfvertrouwen te maken.

De leidsters moeten de kinderen goed kennen om ze op hun eigen manier aan te kunnen spreken. Ze vragen daarom ook aan de ouders hoe thuis met het kind wordt omgegaan en wat de visie van de ouders is. Op deze manier kunnen de leidsters binnen de grenzen van onze visie zoveel mogelijk met de ouders op één lijn zitten.

Communicatie

Communicatie is van groot belang. Met onze verbale en non-verbale communicatie maken we de hele dag dingen duidelijk, verwoorden we zaken voor de kinderen, creëren we sfeer enz. Daarbij zorgen we ervoor het gevoel van de kinderen niet in te vullen. Als een kind huilt zeggen we dus niet: *'wat ben je verdrietig'*. Het kunnen ook tranen van boosheid zijn. We willen ze ook niet bevestigen in hun (irreële) angsten. Als een kind bang is, zullen we dus niet zeggen: *'eng hè, kom maar bij me hoor'*. Op deze manier wordt het kind bevestigd in zijn gevoel, de volwassene zegt immers ook dat het eng is. In plaats daarvan zeggen we: *'kom maar bij me hoor, dan help ik je even'*. Als het kind stopt met huilen, belonen we weer positief: goed zo, goed gedaan.

Een ander voorbeeld hiervan is Sinterklaas. We hebben nog weleens de gewoonte om steeds te roepen: *'hij vindt het eng hoor'*, *'spannend hè, kom maar niet te dichtbij'*.

Op deze manier leert het kind van de ouder dat het eng is en wordt het hierin bevestigd. Zelfs als het kind het niet eng vindt wordt er nog gezegd: *'ze is niet bang, goed hè'*. Alsof ze dus bang had moeten zijn. Het goede voorbeeld geven werkt meestal beter voor het kind om over de angst heen te komen. En we praten er dus op een positieve manier over: *'gezellig feestje hier zeg, wat ziet alles er leuk uit'. Natuurlijk mag je bij mij op schoot, dan kijken we gezellig samen'*.

Ook met naar bed gaan doen we het op die manier. Soms heeft de kleine even moeite om alleen te zijn en begint het te huilen als het naar bed moet. Met zachte aanmoedigen leggen we het kind toch in bed. Als het het kind niet lukt om in slaap te vallen, gaan we even tussendoor troosten. Als het echt niet lukt halen we het kind uit bed. Ook hier stimuleren we het slapen weer door het kind positief toe te spreken als het wel gelukt is. *'Heb je lekker geslapen, goed hoor, lekker hè'*.

Naast het feit dat we gevoelens niet willen invullen voor kinderen, ontkennen we de gevoelens ook niet. Als een kind boos of bang is, schenken we daar aandacht aan. Het gevoel mag er zijn. We helpen het kind een goede manier te vinden om met het gevoel om te gaan.

Het valt niet altijd mee om elkaar te begrijpen. Al die mensen met verschillende ervaringen, verwachtingen, emoties en gevormde beelden en gedachten. Daarom proberen we kinderen al op jonge leeftijd wat middelen mee te geven die kunnen helpen bij een goede communicatie.

Praten vanuit jezelf

We leren kinderen praten vanuit jezelf. Blijf bij jezelf en je eigen gevoel. Als je praat vanuit jezelf val je een ander niet aan. Je geeft immers alleen aan hoe je het zelf ervaart. De leidsters geven hier het voorbeeld in. Ze praten door middel van zogenoemde 'ik-boodschappen'. *'Ik vind het niet fijn dat je zo doet.'* *'Ik krijg pijn in mijn oren als je zo gilt.'* Het maakt het kind bewust wat zijn gedrag met een ander doet en het kind kan zijn gedrag aanpassen. Ook hier is een positieve stimulans als het goed gaat erg belangrijk.

Praten vanuit je gevoel

Kinderen krijgen de hele dag te maken met emoties, maar kunnen daar nog niet altijd iets mee. De leidsters proberen het kind hierbij te helpen door te verwoorden wat ze **zien**. Ze passen hierbij wel goed op dat ze het niet invullen voor het kind. Dus als een kind staat te stampvoeten, zegt ze niet: *'wat ben je boos'*, maar: *'ik zie dat je aan het stampvoeten bent, kun je vertellen wat er is.'*

Non verbale communicatie

Ook non-verbaal zijn er veel zaken die we kunnen doen om de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen. We helpen ze een beter **zelfvertrouwen** te krijgen zodat ze lekker in hun vel komen te zitten. Lachen, knipogen, even lekker aanhalen zijn zaken die het zelfvertrouwen van het kind kunnen vergroten.

Aanspreken op gedrag

We spreken kinderen aan om hun **gedrag** en niet op **wie ze zijn**. Er is een groot verschil tussen: *'Jij bent niet lief'* en *'Wat je nu doet, dat vind ik niet lief'*. In het eerste geval denkt het kind: *'ik ben niet lief'*. Het kind bouwt een beeld over zichzelf op dat het niet lief is. In het tweede geval denkt het kind *'wat ik deed was niet goed'*.

We leren de kinderen ook dat **fouten maken mag**, want daar leren we van. Uiteraard leren we ze ook om wel de **eigen verantwoordelijkheid te nemen** voor hun fouten. Bijvoorbeeld als je een kindje hebt geslagen is dat natuurlijk niet goed. We zeggen in zo'n geval dan ook: *'wat jammer dat het gebeurd is, maar we kunnen het weer goedmaken door bijvoorbeeld elkaar weer een hand te geven'*. Daarna een groot compliment. *'Goed zo, dat heb je goed opgelost zeg'*.

Zelfstandigheid

De kinderen krijgen hier veel zelfvertrouwen en worden gestimuleerd om nieuwe uitdagingen aan te gaan. We stimuleren zelfstandigheid op allerlei gebieden: aankleden, eten, problemen oplossen met je leeftijdsgenoten, hulp vragen, naar de wc gaan etc.

Zelfstandigheid wordt individueel bekeken en gewaardeerd. Een opdracht is voor het ene kind een hele uitdaging terwijl de ander het fluitend doet. Voor de kinderen met wat meer zelfvertrouwen zorgen we dat er genoeg uitdaging is. Bij de wat angstige kinderen zorgen we ervoor dat ze ondanks de angst met wat begeleiding toch stappen naar zelfstandigheid kunnen zetten.

Om de overgang tussen kinderdagverblijf en school zo klein mogelijk te maken, proberen we de oudste peuters zo zelfstandig mogelijk te krijgen. De kinderen moeten anders in één keer alles zelf kunnen als ze vier zijn geworden en naar de basisschool gaan. Daarom mogen ze bij ons ook al dingen "alleen" doen. Bijvoorbeeld "zonder leidster" naar de wc, waarbij de leidster vanuit de deuropening kijkt of helpt in de keuken.

Keuzes leren maken

Voor het krijgen van zelfvertrouwen moet een kind keuzes leren maken. Het kan bij zichzelf blijven en goed voelen en denken wat het graag zou willen. Bijkomend voordeel is dat keuzemogelijkheden het kind afleiden van het bekende nee zeggen. Je vraagt immers niet *'wil je ...'*, maar je legt een keus voor: *'wil je dit of dat'*. Het kind heeft dan minder de neiging om er tegen in te gaan met nee.

Lichamelijke ontwikkeling

Al vroeg gaan kinderen hun eigen lichaam ontdekken en zien ze onderlinge verschillen om zich heen. Ook op het kinderdagverblijf krijgen we met dit soort zaken te maken.

Wij gaan lichamelijke bewustwording niet uit de weg en doen er ook niet geheimzinnig over. De begrippen die wij in ons kinderdagverblijf hanteren zijn piemel (voor jongens) en plasser (voor meisjes). Ook proberen wij de kinderen niet te corrigeren als ze bezig zijn hun lichaam te ontdekken. Ze zouden dan het idee kunnen krijgen dat het fout is wat ze doen. Wel leren we de kinderen, dat deze plekjes van jezelf zijn en dat je beter alleen kunt zijn als je hieraan zit. Op deze manier proberen we de kinderen ook al vroeg een beetje bij te brengen dat dit hun eigen plekjes zijn en niet van andere mensen.

Buiten spelen

We proberen om zo veel mogelijk naar buiten te gaan en een frisse neus te halen. Dit is goed voor de gezondheid en bovendien ontdekken de kinderen de omgeving en de grenzen ervan. Indien het weer het toelaat wordt er een of meerdere keren per dag buiten gespeeld. Er is een zandbak aanwezig met zandspeelgoed, er zijn verschillende speeltoestellen en ander divers spelmateriaal. De groepsleiding is altijd buiten aanwezig om actief de veiligheid te bewaken of deel te nemen aan het spel. Zomers zijn de kinderen lang buiten en kunnen evt. daar ook activiteiten doen (bv spelletjes met water). Ook gaan we wandelen aan de slang, eendjes brood geven of naar de pony's kijken in de wei (zie protocol wandelen, buiten spelen). Bij een temperatuur hoger dan 25 graden spelen ze tussen 12.00 en 15.00 uur altijd binnen. De kinderen worden altijd ingesmeerd met zonnebrand als we met warm weer naar buiten gaan en zo nodig tussendoor ook nog een keer.

Hoofdstuk 5

Sociale competenties

Kinderen moeten de kans krijgen om sociale competenties te ontwikkelen. We willen kinderen leren op een prettige manier met elkaar om te gaan.

We willen kinderen een gevoel van **eenheid** meegeven. We doen dingen apart, maar er zijn ook momenten dat we **samen** spelen. De uitspraak: **samen spelen, samen delen** wordt dan ook veel herhaald. Er zullen door de dag heen veel momenten zijn om deze eenheid te laten voelen. Voorbeelden hiervan zijn de eetmomenten, de kring, samen zingen en activiteiten doen.

Tijdens het vrije spel oefenen kinderen hun sociale vaardigheden optimaal. Je moet immers speelgoed en ruimte delen met de anderen en dat kan ook weleens voor conflicten zorgen.

5.1 Kinderen

Oplossen van conflicten

Kinderen moeten leren hoe je een conflict zelf kan oplossen. Bij het oplossen van conflicten hanteren we een aantal stappen:

1. We laten elk kind vertellen wat het voelt. De ruimte om emoties te voelen en te ervaren moet er zijn om er goed mee om te kunnen gaan.
2. We letten er wel op dat kinderen vanuit zichzelf praten. Voorbeeld: *'hij slaat mij, hij is stom'*, wordt *'hij slaat mij, ik vind dat stom of niet leuk'*. Op deze manier proberen we kinderen aan te leren om steeds bij zichzelf te blijven en te vertellen wat ze aan emoties voelen. Ook leren we elkaar aan te spreken op gedrag en niet op elkaar te zijn.
3. Bij het oplossen van een conflict proberen we kinderen elkaars standpunten te laten zien. Voorbeeld: *'Je hebt geslagen, dat doet pijn bij de ander. 'Snap je dat, jij zou ook pijn hebben als je geslagen wordt.'*
4. We vertellen duidelijk dat fouten maken mag. Iedereen maakt weleens een fout, maar we moeten het wel goed oplossen zodat we de volgende keer niet dezelfde fout maken. We laten kinderen eigen verantwoordelijkheid nemen voor gemaakte fouten. Voorbeeld: *'Jammer dat je een foutje hebt gemaakt, dat kan gebeuren en hoe gaan we het nu samen weer goedmaken, zodat het niet nog eens gebeurt.'* We laten het kind eigen verantwoordelijkheid nemen voor de daad en zoeken naar een oplossing.
5. Het wordt weer goed gemaakt, eventueel met hand geven zodat de band hersteld kan worden. Leidsters complimenteren de kinderen voor de goede aanpak.

Naarmate de kinderen groter worden zijn deze stappen makkelijker te nemen omdat er meer interactie tussen kinderen en leidster is. Toch proberen we op jonge leeftijd al deze stappen te nemen. Bij de jonge kinderen zullen we meer zelf verwoorden, maar we maken de bedoeling al snel duidelijk.

5.2 Leidsters

De leidster is een belangrijk onderdeel van het verblijf op het kinderdagverblijf. Onze leidsters zijn allemaal gediplomeerd. Wij selecteren de leidsters op het bezitten van de juiste waarden, normen, uitstraling en liefde voor het kind om met ons pedagogisch plan te kunnen werken. Wij verwachten van onze leidsters professionaliteit. Daar hoort ook een bepaalde gelijkmatigheid van karakter bij.

Uiteraard gelden de waarden en normen voor de kinderen ook voor de onderlinge samenwerking en functioneren. Deze staan beschreven in het personeelsbeleid. Ook over samenwerken en communiceren van de leidsters onderling wordt een training gegeven.

Van leidsters verwachten we ook dat zij hun fouten kunnen toegeven en kunnen corrigeren. Ook als kinderen ze hierop wijzen. Voorbeeld: als de kinderen tegen de leidster opmerken: *'wat doe je boos'*, dan antwoordt zij bijvoorbeeld: *'ja sorry, dat ligt aan mij, ik zal erop letten, dank je dat je er wat van zegt.'* Wij gaan ervan uit dat wij kinderen iets te leren hebben, maar zijn er tegelijkertijd van overtuigd dat als wij goed naar kinderen kijken, wij van hen ook veel kunnen leren.

Zoals we al eerder vermeldde is structuur goed, maar is het ook heel fijn dat iedere leidster weer anders is. Met de één zal het wat beter klikken dan met de ander. Ook dit is voor kinderen en leidsters een oefensituatie. Je zult dan beter je best moeten doen om samen te werken.

Hoofdstuk 6

Normen en waarden

Door liefde te geven kan vertrouwen ontstaan

Onze pedagogische visie en aanpak zijn gebaseerd op de overtuiging dat door een **liefdevolle benadering** het vertrouwen van het kind kan groeien. Wij zijn daarom altijd op zoek naar leidsters die in staat zijn het kind veel **liefde** te geven.

We hebben met elkaar een aantal waarden en normen bepaald waarvan wij het belangrijk vinden om aan de kinderen mee te geven.

- eerlijkheid en openheid
- positivisme
- respect
- verantwoordelijkheid
- eenheid

Wij brengen deze waarden en normen over door in de eerste plaats zelf het **goede voorbeeld** te geven. Als wij kinderen willen leren respect te hebben voor elkaar zullen wij ook respect voor hen moeten laten zien. Dit voorbeeld onderschrijven we steeds door **communicatie**. We maken de kinderen duidelijk wat we ze willen leren. Als er bijvoorbeeld opgeruimd wordt, vertellen we ook dat wij het belangrijk vinden dat ze zelf voor hun spullen zorgen en dat we samen werken. Ook proberen wij de kinderen duidelijk te maken waarom bv iets niet mag. Wij zullen dit meerdere keren per dag herhalen zodat het voor de kinderen ook heel duidelijk is. Bv: binnen mag je niet rennen omdat je dan tegen dingen aan kunt vallen. Of: het is binnen te klein om te rennen, dan kun je over andere kindjes struikelen, buiten is hier plek genoeg. Wanneer wij er zeker van zijn dat deze regel duidelijk is, zullen wij alleen aangeven dat ze niet binnen mogen rennen.

Ook zullen wij onze handelingen eerst benoemen voordat we ze uitvoeren. Zo weten de kinderen wat we van plan zijn en wat er van ze verwacht wordt. Bv: Je hebt een vieze neus, ik zal deze even schoonmaken, of: je schoenveter is los, ik zal deze voor je strikken. Of: ik zal je optillen en je in het wipstoeltje leggen zodat je even lekker kunt zitten. We benoemen altijd wat we gaan doen, ook bij baby's.

Eerlijkheid en openheid

Eerlijkheid zorgt ervoor dat kinderen bij zichzelf kunnen blijven. Ze stappen dan niet over hun gevoelens heen en kunnen uitkomen voor fouten die ze gemaakt hebben. Door zich open op te stellen naar zichzelf en de ander is het mogelijk om tot begrip te komen en te leren van wat er voorgevallen is.

Positivisme

Met een positieve kijk op het leven kun je situaties makkelijker aan. Soms gebeuren er vervelende dingen en daar mag je je best rot over voelen. We laten de kinderen zien dat er ook een goede kant aan die dingen is. Ze hebben immers weer iets geleerd. De leidsters benaderen de kinderen vanuit deze positieve instelling. Vervallen in een negatieve spiraal is makkelijker dan de positieve dingen zien. Vaak vergeten we dat als alles goed loopt. We lopen wel te mopperen als een kind zijn kamer niet goed opruimt, maar we zeggen er niets van dat het altijd zo goed afwast. De leidsters overleggen daarom ook veel met elkaar als ze het even niet meer weten met een kindje. Even met elkaar kijken wat goed gaat helpt in de meeste gevallen om uit de negatieve spiraal te komen.

Respect

Voor elkaar

We maken de kinderen duidelijk dat respect voor elkaar belangrijk is. We zijn allemaal anders in uiterlijk en dat is allemaal prima. De één heeft grote oren en de ander een kleine neus. Het ene kind is gezond en de ander heeft een handicap en dat hoort er allemaal bij. Je bent goed zoals je bent, wat een ander daar ook van zegt. Zien van verschillen mag, een waardeoordeel, niet.

Leefomgeving

Wij brengen de kinderen respect over voor al wat er nog meer leeft in onze omgeving, ons milieu. Ook het in aanraking komen met dieren achten wij van groot belang voor de opvoeding van kinderen en het aanleren van waarden en normen. We leren kinderen bijvoorbeeld niet te trekken aan blaadjes van bomen of niet moedwillig mieren dood te trappen op het plein. In verband met allergieën zijn de mogelijkheden wat beperkt.

Ook een uitje naar bv. de kinderboerderij komt aan bod. Zo leren ze er mee omgaan, voor ze te zorgen en respect te hebben..

Lief zijn voor andere levende wezens, al is het dan een lieveheersbeestje, of een slak buiten op de speelplaats, vinden wij erg belangrijk en in het verlengde van de manier waarop wij omgaan met elkaar.

Respect voor spullen

Naast respect voor elkaar en de omgeving vinden wij ook respect voor spullen belangrijk. We leren de kinderen voorzichtig om te gaan met spullen. We beginnen dan ook al bij de jongste kinderen om te leren dat ze niet met speelgoed mogen gooien en dat het speelgoed goed moet worden opgeruimd, zodat je het altijd weer kunt vinden en het netjes blijft.

Verantwoordelijkheid

We leren de kinderen al jong dat zij zelf verantwoordelijkheid hebben in zaken zoals spullen opruimen, samen een ruzie oplossen, voor je eigen spullen zorgen. We leren de kinderen te zien wat er gedaan kan worden en wie welk stuk daarvan kan doen. Ze nemen hun eigen verantwoordelijkheid.

Eenheid

'*Samen spelen, samen delen*' is iets wat veel gezegd wordt. We leren de kinderen dat we met elkaar in de groep, maar ook op de wereld zijn. We kunnen het samen doen, want dan komen we verder. We willen ze de gezelligheid laten ervaren van samen zijn en samen dingen doen.

Hoofdstuk 7

Groepen

Op dit moment hebben wij twee groepen op Kinderdagverblijf De Pinguïn. Één horizontale groep in de leeftijd van 0-2 jaar en een verticale groep voor kinderen van 0-4 jaar, waar momenteel alleen kinderen in zitten van 1,5/2-4 jaar.

7.1 Walvissen

In de Walvissen verblijven kinderen van 1,5/2-4 jaar. Al het speelgoed en ontwikkelingsmaterialen zijn afgestemd op deze doelgroep. Er staan vaste gezichten op de groep, zodat kinderen en ouders altijd een vast en herkenbaar aanspreekpunt hebben waarbij zij zich veilig voelen.

7.2 Ijsberen

In de Ijsberen verblijven kinderen van 0-2 jaar. Al het speelgoed en ontwikkelingsmaterialen zijn afgestemd op deze doelgroep. Er staan vaste gezichten op de groep, zodat kinderen en ouders altijd een vast en herkenbaar aanspreekpunt hebben waarbij zij zich veilig voelen.

Werkwijze

Ook hier is **balans** bij ons een sleutelwoord. We proberen vastigheid te combineren met het vertrouwen hebben in andere mensen en omgevingen.

Vaste elementen

Vaste stamgroep

De kinderen verblijven in een eigen ruimte: de stamgroep.

Vaste leidsters

De groep heeft vaste leidsters als aanspreekpunt. Als zij afwezig is proberen we zoveel mogelijk met vaste invallers te werken. Het streven is altijd minimaal één leidster op de groep te hebben die de kinderen kent / kennen.

Overzicht

<i>Groep</i>	<i>Leeftijd</i>	<i>Max.aantal kinderen</i>
Walvissen	0 – 4 jaar	16
Ijsberen	0-2 jaar	10

Variabele elementen:

Vervanging

Door de natuurlijke afwezigheid van vaste leidsters door vakantie en/of ziekte kan het kind wennen aan andere leidsters en ervaren dat hij hier vertrouwen in kan hebben. We vragen ouders dan ook om het kind vertrouwen te geven in de Pinguïn en niet in een bepaalde leidster. Als de ouder aangeeft te gaan spelen bij een bepaalde leidster en zij is er die dag niet, is de teleurstelling voor het kind groot. Beter zou zijn om aan te geven bij de Pinguïn te gaan spelen.

Wij hebben gekozen om foto's van de groepsleidsters op het magneetbord te hangen als voorbereiding naar het kind en ouders toe, zodat zij kunnen zien wie er die dag op de groep staat.

Wennen

Kinderen die ingeschreven worden mogen altijd eerst een paar uurtjes komen wennen, daarna een dagdeel en tot slot een hele dag.

Extra dagdelen

Indien er extra opvang nodig is kan dit, indien de groep dit toelaat, meestal geregeld worden. Wij kijken in overleg wat de mogelijkheden zijn.

Spelen op andere plekken

Behalve in de eigen groep kunnen de kinderen ook op andere plekken spelen. Hierdoor laten we kinderen wennen aan andere ruimtes / situaties waar andere activiteiten worden gedaan. Door hierin te variëren leren we de kinderen vertrouwen te hebben in zichzelf waar ze zich ook bevinden. Er zijn dan altijd voldoende pedagogisch medewerkers aanwezig.

De kinderen verlaten bij de volgende (spel) activiteiten de stamgroep;

- Spelen op de buitenspeelplaats
- Buiten een wandeling maken of naar bv de kinderboerderij
- Gebruik maken van het toilet op de gang

Broertje of zusje op de groep

Zo af en toe (bijvoorbeeld in de vakantie) mag er een (ouder) broertje of zusje komen spelen op de groep. Meestal zijn dit kinderen die bij ons op het dagverblijf hebben gezeten en heel graag nog een keer willen komen spelen. Dit is altijd erg gezellig en leerzaam.

7.2 BKR 3-uurs regeling

Als er 2 leidsters op een dag op de groep staan kan er mogelijk afgeweken worden van de BKR tussen:

08:00 – 9:00 uur
12:45 – 13:45 uur (pauze)
17:00 – 18:00 uur

In totaal zal dit nooit meer dan 3 uur per dag zijn.

7.3 Kind volgsysteem

Om het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van onze kinderen "in kaart" te kunnen brengen hanteren wij een speciaal observatie-registratie systeem.

Dit is een observatie-registratie instrument waarmee de totale ontwikkeling van jonge kinderen systematisch in beeld wordt gebracht. Tevens wordt het aanbod van activiteiten en de rol van de medewerkers afgestemd op de unieke behoeftes en belangstelling van het kind. De meeste informatie wordt gehaald uit situaties waarin kinderen bezig zijn met zelfgekozen spelactiviteiten/cq spelaanbod.

Op onderstaande ontwikkelingslijnen observeren we alle kinderen:

- Basisgegevens (waaronder het welbevinden, betrokkenheid en risicofactoren),
- Omgaan met zichzelf
- Omgaan met anderen
- Spraak-taal-ontwikkeling
- Kleine en grote motoriek
- Cognitieve ontwikkeling.

Bij de peuters observeren we daarnaast ook:

- Zelfredzaamheid
- Spelontwikkeling
- Tekenontwikkeling
- Ontluikende geletterdheid en gecijferdheid.

Aan de hand van het volgsysteem bij de ontwikkelingslijnen wordt zichtbaar wat een kind weet en al kan en welke volgende stap in zijn ontwikkeling mogelijk is. Op deze wijze kunnen de leidsters een kind goed ondersteunen en begeleiden. Indien een kind zich niet geheel volgens de 'norm' ontwikkelt, of als er problemen worden gesignaleerd, dan zullen wij dit met ouders overleggen. Wij zullen dan middels een werkplan deze probleemgebieden stimuleren. Indien blijkt dat een doorverwijzing naar een passende instantie nodig is voor ondersteuning (denk aan logopedie, fysiotherapie) dan zullen wij de betreffende ouders uitnodigen voor een gesprek en de mogelijkheden bespreken en hen hierbij eventueel begeleiden.

Ook als een kind zich wel ontwikkelt volgens de 'norm' proberen wij deze altijd wat extra te stimuleren/aan te bieden.

De mentor van het kind (zie 7.4 mentorschap) bewaakt de ontwikkeling van het kind. Aan de hand van het kindvolgsysteem kunnen zij zorg dragen voor een goede overgang naar de basisschool en /of de BSO. Indien nodig regelt de mentor van de dagopvang tijdig een warme overdracht. De mentor zorgt ervoor dat het overdrachtsformulier wordt overgedragen aan de school nadat dit met de ouders is besproken en hiervoor schriftelijk toestemming is gegeven.

7.4 Mentorschap

Ieder kind heeft een eigen mentor. De mentor is een pedagogisch medewerker die het kind regelmatig ziet. De mentor volgt hoe een kind zich ontwikkelt. De mentor zorgt ervoor dat speciale wensen rond de opvang bij alle pedagogisch medewerkers bekend zijn. Indien nodig regelt de mentor dat er afspraken gemaakt worden met betrekking tot de verzorging en/of begeleiding van het kind. Tevens bewaakt de mentor hiervan de voortgang. Indien er bijzonderheden zijn, is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor bouwt een vertrouwensrelatie op met de ouders. De mentor volgt het kind en brengt hierover verslag uit aan de ouders. Omdat de mentor de meeste informatie heeft over "haar" kinderen kan zij bij uitstek met ouders meedenken over opvoedkundige vragen. De taken van de mentor zijn verder uitgewerkt in de algemene informatie betreffende het mentorschap (zoals de bijzonderheden in de ontwikkeling en de overdracht naar de basisschool). Zodra een kind bij ons op het kinderdagverblijf komt wordt het toegewezen aan een mentor. Wij bespreken 2x per jaar in een 10 minuten gesprek met ouders de ontwikkeling van hun kind.

7.5 Uk & Puk

Op ons kinderdagverblijf werken wij met Uk en Puk. Hierdoor werken we het hele jaar met verschillende thema's. Uk & Puk is ontwikkeld voor baby's (0 tot 1.5 jaar), dreumesen (1.5 tot 2.5 jaar) en peuters (2.5 tot 4 jaar). De activiteiten vormen een geïntegreerd geheel en bevatten aanwijzingen op maat voor elke leeftijdscategorie. Bij elk thema staat Puk, een handpop centraal. Puk is echt een speelkameraadje van de kinderen. Puk biedt troost en is een vriendje van de kinderen. Aan hem durven ze hun fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen. Puk heeft in de meeste activiteiten een rol. We proberen om elke dag met het thema van die periode aan de slag te gaan. Met de allerkleinsten gaan we bv een boekje op schoot lezen. Tijdens het verschonen van de baby's 'praten' we ook met ze over het thema. De oudste kinderen nemen we, meestal 's morgens na het fruit eten, apart (bij de thema tafel of in de andere groep) om samen gericht met het thema aan de slag te gaan. Af en toe hebben we er ook een week of twee tussen zitten dat we geen gebruik maken van een thema (bv in de zomervakantie). Het is mooi om te zien hoe de kinderen deze 'vrijheid' invullen.

7.6 Stagiairs en vrijwilligers

Stagiaires staan tijdens de opleiding boventallig. Ze zijn daarom extra, naast de vaste pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers geven de stagiaires taken die passen bij de ontwikkeling van de individuele stagiaire. Dit betekent bijvoorbeeld dat stagiaires in eerste instantie nog niet verschonen. Wanneer ze eraan toe zijn mogen ze onder toezicht verschonen en als de stagiaire heeft laten zien deze taak goed en veilig uit te kunnen voeren, mag ze deze zelfstandig uitvoeren. Op deze manier begint de stagiaire met kleine en simpele taken, zoals voorlezen en meespelen. En bouwt dit uit naar zelf een activiteit begeleiden en tot slot zelfstandig een activiteit bedenken en uitwerken. Ook in de overdracht en communicatie met ouders begint het met gedag zeggen en zichzelf voorstellen, tot uiteindelijk zelfstandig de overdracht doen met de ouder.

Ook onze vrijwilligers zijn boventallig. Zij zijn er voornamelijk om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen. Denk hierbij aan het fruit klaar maken, voorlezen aan de kinderen, knutselwerkjes met de kinderen maken, licht huishoudelijk werk etc.

Bij ons op het dagverblijf hebben wij momenteel geen beroepskrachten in opleiding.

7.7 Ouders

Aangezien er sprake is van een gedeelde opvang verantwoordelijkheid tussen ouders en het dagverblijf, vinden wij het contact met ouders erg belangrijk. Een respectvolle en open samenwerking tussen de ouders en de groepsleiding draagt bij tot het welbevinden van het kind, zowel thuis als op de pinguin.

Wij verwachten dat ouders ons informeren over hoe het thuis gaat, wat zij belangrijk vinden in de opvoeding. Ouders mogen van ons verwachten dat wij vertellen hoe het met hun kind gaat in de groep, wat daar belangrijk is. Overdracht is van belang.

Op deze manier kunnen zowel ouders als leidsters het kind, de situatie thuis en die in de Pinguin beter leren kennen en op elkaar afstemmen.

Veel van de contacten met ouders zijn gericht op het functioneren van het kind.

Daarnaast vinden wij het van belang om ouders te betrekken bij het reilen en zeilen van de Pinguin. Wij vinden dat goed contact zowel de verantwoordelijkheid van de Pinguin is als van de ouders zelf. Voorwaarde daarbij is dat er een basis van vertrouwen, openheid en respect bestaat. Dit impliceert dat wij zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie van ouders.

Zoals hierboven aangegeven hechten wij veel waarde aan het contact met ouders, een open communicatie met ouders, een voorwaarde voor een goede samenwerking tussen leidsters en ouders, proberen we dit te bewerkstelligen door:

- Kennismaking en intake gesprekken
- Wenperiode
- Schriftelijke informatie
- Dagelijkse breng en haal contacten
- Activiteiten, feesten waarbij de ouders betrokken worden.

Op het moment is er geen oudercommissie aanwezig op ons dagverblijf. Wij blijven kijken of er ouders zijn die deze taak op zich willen nemen. In de tussentijd zullen wij alles in goed overleg met de ouders doen.

7.8 Vierogenprincipe

De dagopvang is bij de Pinguin zo georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Door in principe met z'n tweeën aanwezig te zijn en de ruimtes transparant te houden waarborgen we het vierogenprincipe. Tijdens haal- en brengmomenten kan de tweede volwassene de ouder zijn die binnen kan lopen om een kind te komen halen of brengen. Ook zijn er camera's aanwezig. Deze zijn via een app op de telefoon vanaf een andere plaats te bekijken. Specifieke afspraken over het vierogenprincipe zijn opgenomen in het protocol vierogenprincipe.

7.9 GGD

Elk jaar wordt ons kinderdagverblijf gecontroleerd door de GGD op veiligheid, hygiëne etc. De rapporten liggen ter inzage op het dagverblijf en er is een link op de website geplaatst

7.10 Afsluiting

Mochten er n.a.v. het lezen van ons pedagogisch beleid nog vragen zijn, dan kunt u zich altijd wenden tot een van de pedagogische medewerkers of directie.